

Nagy Szeder Istvánnak városi és országos szinten is jelentős szerepe volt

Bemutatták az egykori halasi politikus életéről szóló könyvet

Bemutatták Zsumbera Árpád Tiszta Demokrácia című, Nagy Szeder István (1907–1994) életéről szóló könyvét Kiskunhalason, a Csipkeházban. A könyv kiadását támogatta a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Levéltár, a Kulturális és Innovációs Minisztérium, a kiskunhalasi Szilády Áron Társaság és a halasi '56-os Emlékbizottság.

Pozsgai Ákos
akos.pozsgai@mediaworks.hu

KISKUNHALAS Nagy Szeder István fontos szerepet töltött be Kiskunhalas életében, aki építésmérnök, kiszagda politikus, helytörténész és a város díszpolgára volt – hangoztatta Dr. Bognárné F. Nagy Éva önkormányzati képviselő a könyv bemutatóján.

A könyv Nagy Szeder István halálának 30. évfordulója alkalmából jelent meg, ezért emlékkönyvnek is tekinthető, erről már Pajor Kálmán, a halasi '56-os Emlékbizottság elnöke beszélt, aki úgy vélte, annak ellenére, hogy jelentős a mérnöki, a helytörténeti kutatói tevékenysége is, de sokak-

Zsumbera Árpád dedikálta a Nagy Szeder István életéről szóló kötetet Kiskunhalason A szerző felvétele

nak elsősorban Nagy Szeder István politikusi mivolta jelenik meg az emlékezetében.

– Nem véletlen, mert Nagy Szeder István a XX. század legnagyobb formátumú halasi politikusa volt. A megjelent könyv is a politikai tevékenységét őrli fel elsősorban. A könyv címe is egy politikai fogalom, a demokráciáról sokféle felfogás van, de a tiszta demokrácia a gyakorlatban nagyon kevés helyen valósult meg és ma is na-

gyon kevés helyen működik – fogalmazott Pajor Kálmán, aki szerint az a fajta demokrácia, amit Nagy Szeder István megalkotott és működtetett a városban, egyszeri és megismételhetetlen volt.

Pajor Kálmán felidézte, hogy Nagy Szeder István kiszagda politikust 1947-ben kizárták a kiszagdapártból, ezt követően a Szabadság Párt listáján jutott be a parlamentbe, de a mandátumát megsemmisítették, és ezt

követően internálótáborba került, majd visszahúzódva a közelettől élte a napjait Kiskunhalason helytörténészként, építésszként. Rendkívül nagy tekintélye miatt 1956 októberében ráfigyelt Kiskunhalas közössége, azonban ő a kérés ellenére nem vállalt a forradalmi bizottságban munkát, azt mondta, hogy kommunistákkal, a volt vezetőkkel nem hajlandó együtt dolgozni. Azonban 1956. október 27-én, amikor tüntetés volt Kis-

kunhalason, a mai Bethlen Gábor téren, a kommunista sortűz két halálos áldozatot és több sebesültet követelt. Ekkor kihirdették az ostromállapotot, a katonai igazgatás vette át a város irányítását, ebben a zaklatott, robbanásig feszült légkörben október 29-én a városi tanács kommunista vezetői felkérték Nagy Szeder Istvánt, hogy vegyen részt a forradalmi bizottság munkájában, rendkívüli népszerűségével segítsen oldani a feszültséget, levezetni az indulatokat, megakadályozni az újabb vérontást.

Két napon belül szervezték meg a választást Nagy Szeder Istvánék

Nagy Szeder István azzal a feltétellel vállalta a bizottsági tagságot, ha 48 órán belül Kiskunhalason demokratikus módon önkormányzati választást tartanak. A feltételt elfogadták, és így került sor november 1-jén az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc egyetlen szabad demokratikus önkormányzati választására. 48 órán belül megszervezték Nagy Szeder Istvánék a választást, két nap előkészület után megnyíltak a szavazókör-

rök. Volt olyan szavazókör, ahol a részvétel 100 százalékos volt, közel 16 ezren vettek részt a választáson, és még mozgóurnák is voltak, vitték a mozgóurnákat a kórházakba. Minden párt, politikai erő részéről elismert, szabályos önkormányzati választás történt Kiskunhalason.

A voksok 76 százalékát a Független Kiszagdapárt nyerte el, a Szociáldemokrata Párt 14 százalékot kapott, 6 százalékot kapott a Nemzeti Parasztpárt, és a Magyar Dolgozók Pártja, a Kommunista Párt pedig 4 százalékot. November 1-jét követően már hozzáálltak a környező településeken, hogy előkészítik a választást, azonban a szovjet tankok, a megszállás eltiporta ezeket a kezdeményezéseket.

Zsumbera Árpád a Tiszta Demokrácia címmel megjelent könyv szerzője a bemutatón úgy fogalmazott, hogy Nagy Szeder István noha nem volt hivatásos politikus, mégis ő volt a legnagyobb hatással a városra, és országosan is jelentős szerepet játszott. A könyvről azt mondta, hogy inkább egy klasszikus életrajzi kiadvány, amely képet rajzol a kor történéseiről és Kiskunhalasról is.